การกำหนดยุทธศาสตร์ส่งเสริมการท่องเที่ยวจังหวัดสระบุรีภายใต้ความร่วมมือขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น

กัมลาศ เยาวะนิจ[1*] ภิศักดิ์ กัลยาณมิตร[1] เอก ศรีเชลียง[1] ดรุณศักดิ์ ตะติยะลาภะ[1] ไททัศน์ มาลา[1]

บทคัดย่อ

บทความนี้มีวัตถุประสงค์ในการศึกษาคือ 1. เพื่อศึกษาแนวคิดและสภาพแวดล้อมที่เกี่ยวข้องกับการส่งเสริมการท่องเที่ยวของจังหวัดสระบุรี 2. เพื่อกำหนดยุทธศาสตร์ส่งเสริมการท่องเที่ยวของจังหวัดสระบุรีภายใต้การมีส่วนร่วมขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น วิธีการเก็บรวบรวมข้อมูลโดยการอบรมเชิงปฏิบัติการบุคลากรขององค์ปกครองส่วนท้องถิ่นจำนวน 200 คน และการสนทนากลุ่มบุคลากรขององค์ปกครองส่วนท้องถิ่นจำนวน 200 คน วิเคราะห์ผลโดยนำข้อมูลมาระดมความเห็น จัดหมวดหมู่ ตีความ และวิเคราะห์ตามแนวทางการวิจัยเชิงคุณภาพ

ประเด็นสำคัญที่ควรนำมาพิจารณาในการกำหนดแผนส่งเสริมการท่องเที่ยวของจังหวัดสระบุรีคือ แนวคิดเกี่ยวกับการท่องเที่ยว สภาพแวดล้อมที่เกี่ยวกับการท่องเที่ยวของจังหวัดสระบุรี การจัดการเพื่อความปลอดภัยในการท่องเที่ยว และแนวคิดในการจัดทำยุทธศาสตร์ขององค์การภาครัฐ เมื่อผู้เข้าร่วมประชุมได้รับทราบแนวคิดสำคัญดังกล่าวแล้วจึงได้ร่วมกันวิเคราะห์สภาพแวดล้อมที่เกี่ยวกับการส่งเสริมการท่องเที่ยวของจังหวัดสระบุรี ผลการวิเคราะห์สภาพแวดล้อมแสดงให้เห็นสภาพแวดล้อมภายในทางด้านบวกหรือจุดแข็ง กับสภาพแวดล้อมภายนอกด้านลบหรืออุปสรรคมีผลอย่างมากต่อการท่องเที่ยวของจังหวัด ผลจากการร่วมกันกำหนดแผนยุทธศาสตร์การท่องเที่ยวของจังหวัดสระบุรีทำให้ได้ประเด็นยุทธศาสตร์ 4 ประเด็น ตลอดจนเป้าประสงค์ และกลยุทธ์ของแต่ละประเด็นยุทธศาสตร์

คำสำคัญ : การส่งเสริมการท่องเที่ยว จังหวัดสระบุรี องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น

[1] *คณะมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏวไลยอลงกรณ์ ในพระบรมราชูปถัมภ์ จังหวัดปทุมธานี*

**ผู้นิพนธ์หลัก e-mail: kamalas@vru.ac.th*

THE FORMATION OF TOURISM PROMOTION STRATEGY OF SARABURI PROVINCE VIA PARTICIPATION OF LOCAL ADMINISTRATIVE ORGANIZATIONS

Kamalas Yaowanit[1*] Pisak Kalyanamitra[1] Aek Sichaliang[1] Darunsak Tatiyalapa[1] Titus Mala[1]

Abstract

The objectives of this research were (1) to inquire concepts and environment affecting the tourism promotion of Saraburi Province (2) to define strategic plan on tourism promotion of Saraburi Province under the cooperation of Local Administrative Organizations. The data were collected by establishing the workshop and focused group discussion of 200 staffs from Local Administrative Organizations. The data then analyzed using brainstorming, categorization, and interpretation according to qualitative research methodology.

The critical issues worth consideration in defining the strategic plan on tourism promotion of Saraburi Province were concepts related to tourism, tourism environments of Saraburi Province, tourism safety management, and concepts related to defining the strategic plan of public sector. When participants were informed about the critical issues mentioned above, they analyzed environmental factors related to tourism promotion of Saraburi Province. The results from environmental analysis showed that the positive internal environmental factors (or strengths) and negative external environmental factors (or threats) are crucial to the tourism of Saraburi Province. The 4 strategic issues were raised by the participants, which is then used to frame and cascade the goals and strategies of each strategic issue.

Keywords : Tourism Promotion, Saraburi Province, Local Administrative Organizations

[1] Faculty of Humanities and Social Science, Valaya Alongkorn Rajabhat University Under the Royal Patronage

** Corresponding author, e-mail: kamalas@vru.ac.th*

บทนำ

การท่องเที่ยวเป็นแหล่งรายได้ที่สำคัญของประเทศไทยในภาพรวม และเป็นการสร้างรายได้ที่มีข้อดีต่อสังคมโดยรวมในหลายแง่มุม ไม่ว่าจะในแง่ของการเป็นธุรกิจที่ต้องการเงินทุนน้อย ทำให้มีโอกาสลงทุนในด้านนี้มีมากกว่าการลงทุนในด้านอื่น หรือในแง่ของการกระจายรายได้ที่กว้างขวางเมื่อเทียบกับอุตสาหกรรมประเภทอื่น หน่วยงานภาครัฐในแต่ละพื้นที่จึงควรให้ความสำคัญต่อการส่งเสริมการท่องเที่ยวเพื่อส่งเสริมคุณภาพชีวิตของประชาชนในพื้นที่ และเนื่องจากสิ่งที่จะเป็นจุดเด่นที่สามารถดึงดูดนักท่องเที่ยวได้อย่างมากนั้นมีหลากหลายประเภท การจัดทำแผนส่งเสริมการท่องเที่ยวของแต่ละจังหวัดจึงควรที่จะจัดทำโดยความร่วมมือระหว่างหน่วยงาน และภาคส่วนต่างๆ การอบรมเชิงปฏิบัติการ “แผนพัฒนาการท่องเที่ยวขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นในระดับพื้นที่” ซึ่งสำนักงานส่งเสริมการปกครองส่วนท้องถิ่นจังหวัดสระบุรีจัดขึ้นครั้งนี้ จึงถูกออกแบบให้มีการระดมความคิดเห็นจากตัวแทนขององค์ปกครองส่วนท้องถิ่นทั่วทั้งจังหวัดสระบุรี เพื่อให้ได้ข้อมูลเกี่ยวกับการจัดการท่องเที่ยวของแต่ละพื้นที่ และเป็นประโยชน์ต่อการกำหนดแผนส่งเสริมการท่องเที่ยวอย่างแท้จริง

วัตถุประสงค์ของการวิจัย

1. เพื่อศึกษาแนวคิดและสภาพแวดล้อมที่เกี่ยวข้องกับการส่งเสริมการท่องเที่ยวของจังหวัดสระบุรี
2. เพื่อกำหนดยุทธศาสตร์ส่งเสริมการท่องเที่ยวของจังหวัดสระบุรี ภายใต้การมีส่วนร่วมขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น

วิธีดำเนินการวิจัย

บทความเรื่อง “การกำหนดยุทธศาสตร์ส่งเสริมการท่องเที่ยวจังหวัดสระบุรีภายใต้ความร่วมมือขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น” คณะผู้วิจัยได้ทำการสรุปและสังเคราะห์ผลจากการดำเนินโครงการอบรมเชิงปฏิบัติการเพื่อร่างแผนยุทธศาสตร์ส่งเสริมการท่องเที่ยวจังหวัดสระบุรี ภายใต้ความร่วมมือขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ระหว่างวันที่ 30 - 31 มีนาคม 2560 และวันที่ 3 – 4 เมษายน 2560 ณ บ้านไร่สมเกียรติโฮมสเตย์ อ.มวกเหล็ก จ.สระบุรี โดยมีบุคคลากรขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นในจังหวัดสระบุรีเข้าร่วมให้ข้อมูลทั้งสิ้น 200 คน แบ่งเป็นผู้เข้าร่วม 2 รุ่น รุ่นละ 100 คน และได้ใช้วิธีการเก็บรวบรวมข้อมูล ดังนี้

1. การบรรยายให้ความรู้ด้านการท่องเที่ยว การจัดการเพื่อความปลอดภัยในการท่องเที่ยว สภาพแวดล้อมของการท่องเที่ยวจังหวัดสระบุรี และแนวคิดในการจัดทำแผนยุทธศาสตร์ขององค์การภาครัฐของไทย

2. การประชุมกลุ่มย่อย (Focused Group) โดยผู้เข้าร่วมการประชุมในแต่ละรุ่นจะถูกแบ่งเป็น 4 กลุ่ม กลุ่มละ 25 คน เพื่อศึกษาสภาพแวดล้อมที่ส่งผลต่อการจัดการการท่องเที่ยวของจังหวัดสระบุรี โดยพิจารณาจาก (1) สภาพแวดล้อมภายในที่เอื้อต่อการท่องเที่ยวหรือจุดแข็ง (S) (2) สภาพแวดล้อมภายในที่ขัดขวางการท่องเที่ยวหรือจุดอ่อน (W) (3) สภาพแวดล้อมภายนอกที่เอื้อต่อการท่องเที่ยวหรือโอกาส (O) (4) สภาพแวดล้อมภายนอกที่ขัดขวางการท่องเที่ยวหรืออุปสรรค (T) และให้แต่ละกลุ่มย่อยนำเสนอผลการวิเคราะห์ของกลุ่มตนเองต่อกลุ่มอื่นๆ เพื่อรับฟังความคิดเห็นและแก้ไขประเด็นสภาพแวดล้อมร่วมกัน ก่อนที่จะร่วมกันลงความเห็นเกี่ยวกับระดับผลกระทบของปัจจัยสภาพแวดล้อมแต่ละปัจจัยที่ส่งผลต่อการจัดการการท่องเที่ยวของจังหวัดสระบุรี

3. การสนทนากลุ่ม (Focused Group) โดยผู้เข้าร่วมการประชุมจะถูกแบ่งเป็น 4 กลุ่ม กลุ่มละประมาณ 25 คน รวมทั้งสิ้น 100 คน เพื่อเสนอยุทธศาสตร์และกลยุทธ์ในการส่งเสริมการท่องเที่ยวของจังหวัดสระบุรี จากนั้นให้แต่ละกลุ่มนำเสนอผลการวิเคราะห์ของกลุ่มตนเองเพื่อแลกเปลี่ยนความคิดเห็นละเสนอแนะเกี่ยวกับยุทธ์ศาสตร์และกลยุทธ์ดังกล่าว

สำหรับการวิเคราะห์ผลการวิจัยนั้นคณะผู้วิจัยได้นำผลจากการอบรมเชิงปฏิบัติการของทั้ง 2 รุ่น มาวิเคราะห์ ตีความ เปรียบเทียบ และสรุปผล ก่อนที่จะนำมาเป็นพื้นฐานในการร่างแผนยุทธศาสตร์และกลยุทธ์ต่อไป

ผลการวิจัย

ผลของการวิจัยครั้งนี้ เรียงลำดับตามวิธีการดำเนินการวิจัยซึ่งประกอบไปด้วย 3 ขั้นตอน มีดังนี้

1. ผลจากการศึกษาแนวคิดเกี่ยวกับการท่องเที่ยว สภาพแวดล้อมที่เกี่ยวข้องกับการท่องเที่ยวจังหวัดสระบุรี การจัดการเพื่อความปลอดภัยในการท่องเที่ยว และแนวคิดในการจัดทำยุทธศาสตร์ขององค์การภาครัฐ

จากการศึกษาแนวคิดเกี่ยวกับการท่องเที่ยว พบว่าเหตุที่ทำให้เกิดความต้องการที่จะท่องเที่ยว (บุญเลิศ จิตตั้งวัฒนา, 2548: 121-123) คือ ความต้องการผจญภัย ต้องการค้นพบสิ่งใหม่ๆ ด้วยตนเอง ต้องการคุณค่าในการเดินทางท่องเที่ยว ต้องการค้นคว้าวัฒนธรรมและภาษา ต้องการเห็นความเป็นอยู่ของเพื่อนร่วมโลก ต้องการการยอมรับของสังคม ต้องการความภาคภูมิใจ และต้องการยกฐานะและเกียรติภูมิ ส่วนสาเหตุที่จะทำให้บุคคลตัดสินใจไม่ท่องเที่ยว (บุญเลิศ จิตตั้งวัฒนา, 2548: 123-124) คือ เสียดายเงิน ไม่มีเวลา มีความรับผิดชอบทางครอบครัว และกังวลเรื่องความปลอดภัยในการเดินทางท่องเที่ยว ซึ่งการเสนอว่าความกังวลเรื่องความปลอดภัยเป็นผลทำให้ตัดสินใจไม่ท่องเที่ยวนั้นสอดคล้องกับข้อเสนอของ ศรัญยา วรากุลวิทย์ (2546: 211-212) ซึ่งเสนอว่าความปลอดภัยเป็นปัจจัยหนึ่งที่นักท่องเที่ยวใช้เป็นข้อมูลในการตัดสินใจท่องเที่ยว

หัวใจหลักสำคัญอย่างหนึ่งที่จะพัฒนาอุตสาหกรรมการท่องเที่ยวให้ประสบผลสำเร็จตามเป้าหมาย ได้แก่ “เรื่องความปลอดภัยของนักท่องเที่ยว” เพราะเมืองใด ประเทศใด หาดขาดความปลอดภัยในชีวิตและทรัพย์สินแล้ว ประเทศนั้นก็ย่อมมีผู้เดินทางไปเยี่ยมเยือนน้อยลงด้วย เนื่องจากผู้ไปเยือนขาดความมั่นใจและเลือกเดินทางไปยังประเทศที่มั่นใจว่ามีความปลอดภัยสูงกว่าเท่านั้น (สายสุนีย์ สิงหทัศน์, 2545: 311) จากความสำคัญของความปลอดภัยในการท่องเที่ยวดังที่กล่าวถึงนี้ ทำให้สำนักงานส่งเสริมการปกครองท้องถิ่นจังหวัดสระบุรีซึ่งเป็นผู้จัดโครงการประชุมเชิงปฏิบัติการนี้จึงได้กำหนดให้มีการบรรยายเกี่ยวกับการจัดการความปลอดภัยในการท่องเที่ยว เพื่อให้ผู้เข้าร่วมประชุมได้เข้าใจถึงหลักการสำคัญของเรื่องนี้และนำไปเป็นพื้นฐานในการกำหนดแผนส่งเสริมการท่องเที่ยวของจังหวัดต่อไป ซึ่งสาเหตุสำคัญที่ทำให้นักท่องเที่ยวรู้สึกไม่ปลอดภัย (ศรัญยา วรากุลวิทย์, 2546: 212-215) คือ วัฒนธรรมที่แตกต่างกัน ปัญหารถรับจ้างทั่วไป ปัญหาการก่อความเดือดร้อนรำคาญ ปัญหาทรัพย์สินสูญหาย ปัญหาการลักทรัพย์ ปัญหาการฉกชิงวิ่งราวทรัพย์ ปัญหาความนิยมของนักท่องเที่ยวในการอาศัยหนังสือนำเที่ยว ปัญหายาเสพติด ปัญหามัคคุเทศก์นอกกฎหมาย ปัญหาการฆาตกรรม ปัญหาการหลอกลวง ปัญหากลุ่มต้นตุ๋น ปัญหาสถานเริงรมย์ และปัญหาภาษาที่ใช้

จากการศึกษาข้อมูลเกี่ยวกับจังหวัดสระบุรี โดยเฉพาะประเด็นที่เกี่ยวกับการท่องเที่ยวทำให้ทราบว่าสระบุรีเป็นจังหวัดที่มีรายได้เฉลี่ยต่อหัวมากที่สุดเป็นลำดับที่ 9 ของประเทศไทย และเป็นลำดับที่ 2 ของภาคกลาง รายได้จากการท่องเที่ยวของจังหวัดสระบุรีมีมูลค่ากว่า 5,000 ล้านบาท หรือคิดเป็นร้อยละ 3.76 ของรายได้ทั้งหมดของจังหวัด แหล่งท่องเที่ยวของสระบุรีนั้นมีหลายแบบทั้งแหล่งท่องเที่ยวทางธรรมชาติ แหล่งท่องเที่ยวทาง

ประวัติศาสตร์ แหล่งท่องเที่ยวทางวัฒนธรรม แหล่งท่องเที่ยวเชิงสุขภาพ และแหล่งท่องเที่ยวเชิงนันทนาการ ในปีงบประมาณ 2558 จังหวัดได้ดำเนินการพัฒนาด้านการท่องเที่ยว จังหวัดมุ่งเน้นการจัดกิจกรรมเพื่อส่งเสริมการท่องเที่ยวภายในจังหวัดตามปฏิทินการท่องเที่ยวของจังหวัดสระบุรีเชื่อมโยงพื้นที่ใกล้เคียง โดยการบูรณาการภารกิจด้านการท่องเที่ยวร่วมกับชุมชนท้องถิ่น/ผู้ประกอบการในพื้นที่มีรายได้เพิ่มขึ้น และเพื่อดึงดูดนักท่องเที่ยวให้อยู่ในพื้นที่จังหวัดสระบุรีนานยิ่งขึ้น โดยเน้นการจัดกิจกรรมด้านต่างๆ ทั้งในส่วนของการพัฒนาบุคลากรด้านการท่องเที่ยว การพัฒนาสินค้า ผลิตภัณฑ์ และบริการด้านการท่องเที่ยว การพัฒนาแหล่งท่องเที่ยวการพัฒนาสื่อประชาสัมพันธ์ด้านการท่องเที่ยวรวมทั้งเฝ้าระวังการเกิดปัญหาอุบัติภัยแก่นักท่องเที่ยวที่เข้ามาท่องเที่ยวในพื้นที่จังหวัดสระบุรี รวมทั้งผู้ใช้เส้นทางสัญจรผ่านจังหวัดสระบุรีผ่านไปยังจังหวัดใกล้เคียง (สำนักงานจังหวัดสระบุรี: 2558)

การศึกษาแนวทางในการกำหนดแผนเชิงยุทธศาสตร์ ตามคำแนะนำของสำนักงานคณะกรรมการพัฒนาระบบราชการนั้น มีแนวคิดว่าจะต้องเริ่มจากการวิเคราะห์สภาพแวดล้อมภายนอกและภายใน ทั้งในด้านดีและด้านที่ไม่ดีต่อการทำงานขององค์การ และนำประเด็นนี้ไปกำหนดเป็นประเด็นยุทธศาสตร์ เป้าประสงค์ และกลยุทธ์หลักต่อไป แนวทางหนึ่งในการวิเคราะห์สภาพแวดล้อมภายในคือกรอบแนวคิด 7S ซึ่งเสนอให้พิจารณาองค์ประกอบภายในองค์การ 7 ประการ ได้แก่ โครงสร้าง ระบบการทำงาน วิธีการทำงาน บุคลากร ทักษะ กลยุทธ์ และค่านิยมร่วม (พสุ เตชะรินทร์, 2551) ซึ่งคณะวิทยากรได้นำเสนอกรอบแนวคิด 7S เพื่อให้ผู้เข้าร่วมประชุมทั้ง 2 กลุ่มใช้เป็นกรอบในการพิจารณาสภาพแวดล้อมภายในจังหวัด ส่วนสภาพแวดล้อมภายนอกนั้นคณะวิทยากรได้นำเสนอกรอบแนวคิดที่พิจารณาสภาพแวดล้อมภายนอก 7 ด้าน เพื่อเป็นกรอบในการพิจารณา โดยสภาพแวดล้อมภายนอก 7 ด้านนี้ ได้แก่ เทคโนโลยี เศรษฐกิจ ความต้องการของตลาด การเมือง กฎหมาย สิ่งแวดล้อม และสังคม

2. ผลจากการวิเคราะห์สภาพแวดล้อมของการท่องเที่ยวจังหวัดสระบุรี ผลจากการวิเคราะห์สภาพแวดล้อม (SWOT Analysis) ของการจัดการการท่องเที่ยวจังหวัดสระบุรี โดยผู้เข้าร่วมประชุมเชิงปฏิบัติกลุ่มที่ 1 ได้ร่วมกันวิเคราะห์ประเด็นสำคัญ จากนั้นได้ร่วมกันลงคะแนนประเด็นที่เห็นว่าสำคัญ ซึ่งได้ผลดังตารางที่ 1 ซึ่งจะแสดงถึงประเด็นสภาพแวดล้อม พร้อมกับคะแนนที่ได้คิดเป็นร้อยละของคะแนนในการลงคะแนนทั้งหมด เมื่อกล่าวถึงเฉพาะประเด็นที่ได้ผู้เข้าร่วมประชุมลงคะแนนสูง ได้ผลดังนี้

ตารางที่ 1 ผลจากการวิเคราะห์สภาพแวดล้อมที่เสนอโดยผู้เข้าอบรมกลุ่มที่ 1 (เฉพาะประเด็นที่สำคัญ)

จุดแข็ง (S)	จุดอ่อน (W)
มีความหลากหลายทางด้านวัฒนธรรม/ ประเพณี (ร้อยละ 5.39) มีต้นทุนทางธรรมชาติ มีทรัพยากรหลากหลาย (ร้อยละ 5.31) แหล่งอุตสาหกรรม ประชาชนมีรายได้แน่นอน เอื้อต่อการท่องเที่ยว (ร้อยละ 4.00) เป็นต้นกำเนิดทฤษฎีใหม่ตามพระราชดำริของในหลวงรัชกาลที่ 9 เป็นแห่งแรก (ร้อยละ 4.00)	ความเสื่อมโทรมของแหล่งท่องเที่ยว (ร้อยละ 4.98) ขาดแคลนบุคลากรที่มีความรู้ ความเข้าใจในการส่งเสริมการท่องเที่ยว (ร้อยละ 4.58) ขาดการประชาสัมพันธ์ให้เป็นที่รู้จักของคนทั่วไป (ร้อยละ 5.31)

โอกาส (O)	อุปสรรค (T)
เป็นพื้นที่ที่มีทรัพยากรธรรมชาติ แหล่งน้ำ ห้วย คลอง ที่อุดมสมบูรณ์ เหมาะที่จะได้รับการพัฒนาและส่งเสริมความรู้ด้านวิชาการ (ร้อยละ 5.31)	สภาพเศรษฐกิจที่ซบเซาทำให้นักท่องเที่ยวน้อยลง (ร้อยละ 4.00)
เป็นพื้นที่เส้นทางคมนาคมเชื่อมโยงระหว่างอำเภอและจังหวัดอื่น เหมาะแก่การพัฒนาเป็นสถานที่ท่องเที่ยวเชิงอนุรักษ์ (ร้อยละ 4.82)	ปัญหาการขาดแคลนบุคลากรให้ความรู้ในการท่องเที่ยวในแต่ละท้องถิ่น (ไกด์) (ร้อยละ 4.25)
การนำเทคโนโลยีมาใช้ในการท่องเที่ยวเชิงเกษตร โครงการ SMART FARMER (ร้อยละ 4.17)	

ผู้เข้าร่วมประชุมเชิงปฏิบัติกลุ่มที่ 2 ได้ร่วมกันวิเคราะห์ประเด็นสำคัญ จากนั้นได้ร่วมกันลงคะแนนประเด็นที่เห็นว่าสำคัญ ซึ่งได้ผลดังตารางที่ 2 ซึ่งจะแสดงถึงประเด็นสภาพแวดล้อม พร้อมกับคะแนนที่ได้คิดเป็นร้อยละของคะแนนในการลงคะแนนทั้งหมด เมื่อกล่าวถึงเฉพาะประเด็นที่ได้ผู้เข้าร่วมประชุมลงคะแนนสูง ได้ผลดังนี้

ตารางที่ 2 ผลจากการวิเคราะห์สภาพแวดล้อมที่เสนอโดยผู้เข้าอบรมกลุ่มที่ 2 (เฉพาะประเด็นที่สำคัญ)

จุดแข็ง (S)	จุดอ่อน (W)
มีแหล่งท่องเที่ยวหมุนเวียนรองรับการท่องเที่ยวได้ทั้งปี (ร้อยละ 3.15)	ขาดการประสานงานระหว่างกลุ่มจังหวัดภาคกลางและกลุ่มจังหวัดภาคอื่นๆ มาบูรณาการร่วมกันให้เป็นรูปธรรม (ร้อยละ 3.30)
แหล่งท่องเที่ยวในแต่ละที่ใช้ระยะเวลาเดินทางไม่นาน (ร้อยละ 3.65)	
มีที่พักสามารถรองรับนักท่องเที่ยวได้ทุกระดับ และหลายรูปแบบ(ร้อยละ 3.87)	
โอกาส (O)	**อุปสรรค (T)**
เทคโนโลยีช่วยให้การประชาสัมพันธ์ง่ายขึ้น (ร้อยละ 3.87)	การแข่งขันและแย่งชิงตลาดการท่องเที่ยวของโลกมีแนวโน้มสูงขึ้น (ร้อยละ 4.51)
การคมนาคมที่สะดวกและเชื่อมโยงหลายจังหวัด (ร้อยละ 3.08)	ภาวะเศรษฐกิจของโลกมีความผันแปรไม่แน่นอนทำให้นักท่องเที่ยวตัดสินใจไม่เดินทางท่องเที่ยว และไม่ใช้จ่าย หรือใช้จ่ายน้อยลง (ร้อยละ 4.66)
มีเมืองที่สภาพอากาศมีโอโซนเป็นอับดับ 7 ของโลก (มวกเหล็ก) (ร้อยละ 6.73)	จังหวัดสระบุรีเป็นจังหวัดขนาดเล็ก เป็นทางผ่านไปจังหวัดอื่นทั้งภาคเหนือ ภาคอีสานและกรุงเทพฯ (ร้อยละ 4.80)
มาตรการส่งเสริมการท่องเที่ยวของรัฐที่มีมากขึ้น เช่น สามารถนำบิลค่าใช้จ่ายมาลดหย่อนภาษีได้ (ร้อยละ 3.37)	นโยบายของรัฐบาลที่ส่งผลเสียต่อการท่องเที่ยว (ร้อยละ 4.23)

จุดแข็ง (S)	จุดอ่อน (W)
มีการได้รับงบประมาณสนับสนุนจากหน่วยงานอื่น (ร้อยละ 3.08) มีความหลากหลายทางด้านศาสนาวัฒนธรรม (ร้อยละ 4.17)	

ผลการลงคะแนนน้ำหนักของปัจจัยสภาพแวดล้อมของการส่งเสริมการท่องเที่ยว นอกจากจะใช้เพื่อคัดแยกประเด็นสำคัญที่จะนำไปกำหนดเป็นประเด็นยุทธศาสตร์ และกลยุทธ์การส่งเสริมการท่องเที่ยวของจังหวัดสระบุรีแล้ว คณะที่ปรึกษายังได้นำคะแนนนั้นมาวิเคราะห์ว่าสภาพแวดล้อมของการท่องเที่ยวจังหวัดสระบุรีมีความโน้มเอียงไปในทางใด เพื่อจะได้นำผลการวิเคราะห์นั้นมาประกอบการพิจารณากำหนดประเด็นยุทธศาสตร์ ตามแนวทางการจัดทำ TOWS Matrix (พสุ เตชะรินทร์, 2551: 34-35) อีกด้วย ซึ่งเมื่อนำผลคะแนนที่ผู้เข้าร่วมการประชุมกำหนดให้กับประเด็นสภาพแวดล้อมแต่ละประเด็น ทำให้ทราบถึงความโน้มเอียงของสภาพแวดล้อมการท่องเที่ยวจังหวัดสระบุรี ดังภาพต่อไปนี้

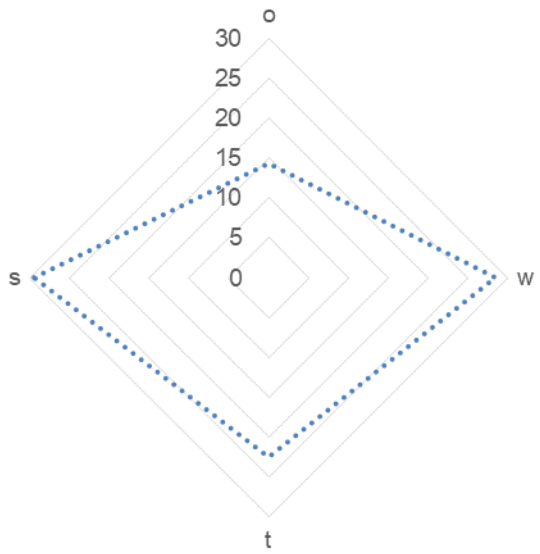

ภาพที่ 1 ผลการความโน้มเอียงของสภาพแวดล้อมการท่องเที่ยวจังหวัดสระบุรี จากผู้เข้าร่วมประชุมกลุ่มที่ 1

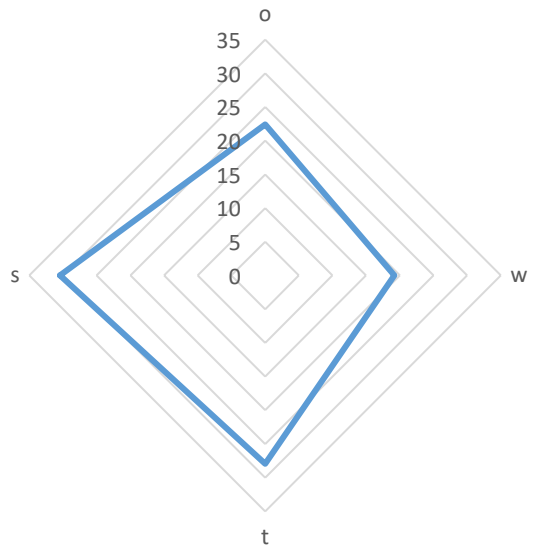

ภาพที่ 2 ผลการความโน้มเอียงของสภาพแวดล้อมการท่องเที่ยวจังหวัดสระบุรี จากผู้เข้าร่วมประชุมกลุ่มที่ 2

ผลการวิเคราะห์เพื่อกำหนดและให้คะแนนน้ำหนักของประเด็นสภาพแวดล้อมของผู้เข้าร่วมประชุมเชิงปฏิบัติการกลุ่มที่ 1 แสดงให้เห็นว่าปัจจัยที่ส่งผลต่อการส่งเสริมการท่องเที่ยวของจังหวัดสระบุรีมากที่สุดเป็นปัจจัยสภาพแวดล้อมภายในที่ส่งผลในทางบวก หรือจุดแข็ง (S) เนื่องจากผู้เข้าร่วมประชุมเชิงปฏิบัติการให้คะแนนมากที่สุดถึงร้อยละ 29.40 จากคะแนนทั้งหมด รองลงมาสภาพแวดล้อมภายในที่ส่งผลในทางลบ หรือจุดอ่อน (W) ซึ่งได้คะแนนร้อยละ 28.51 จากคะแนนทั้งหมด รองลงมาคือสภาพแวดล้อมภายนอกที่ส่งผลในทางลบ หรืออุปสรรค (T) ซึ่งได้คะแนนร้อยละ 22.47 จากคะแนนทั้งหมด และที่ได้รับคะแนนน้อยที่สุดคือปัจจัยภายนอกที่ส่งผลในทางบวก หรือโอกาส (O) ซึ่งได้รับคะแนน 14.30 จากคะแนนทั้งหมด

ผลการวิเคราะห์เพื่อกำหนดและให้คะแนนน้ำหนักของประเด็นสภาพแวดล้อมของผู้เข้าร่วมประชุมเชิงปฏิบัติการกลุ่มที่ 2 แสดงให้เห็นว่าปัจจัยที่ส่งผลต่อการส่งเสริมการท่องเที่ยวของจังหวัดสระบุรีมากที่สุดเป็นปัจจัยสภาพแวดล้อมภายในที่ส่งผลในทางบวก หรือจุดแข็ง (S) เนื่องจากผู้เข้าร่วมประชุมเชิงปฏิบัติการให้คะแนนมากที่สุดถึงร้อยละ 30.44 จากคะแนนทั้งหมด รองลงมาคือสภาพแวดล้อมภายในที่ส่งผลในทางลบ หรืออุปสรรค (T) ที่ได้รับคะแนนร้อยละ 27.94 จากคะแนนทั้งหมด รองลงมาคือสภาพแวดล้อมภายนอกที่ส่งผลในทางบวก หรือโอกาส (O) ที่ได้รับคะแนนร้อยละ 22.42 จากคะแนนทั้งหมด และที่ได้รับคะแนนน้อยที่สุดคือสภาพแวดล้อมภายในที่ส่งผลในทางลบ หรือจุดอ่อน (W) ซึ่งได้คะแนนร้อยละ 19.20 จากคะแนนทั้งหมด

เมื่อเปรียบเทียบการให้คะแนนกับประเด็นสภาพแวดล้อมต่างๆ ของผู้เข้าร่วมประชุมเชิงปฏิบัติการทั้ง 2 กลุ่ม จะพบว่าการเรียงลำดับของแต่ละประเด็นแตกต่างกัน แต่เมื่อพิจารณาว่าทั้ง 2 กลุ่มมองว่าสภาพแวดล้อมภายในจะมีอิทธิพลในทางส่งเสริมหรือในทางขัดขวางการท่องเที่ยวจังหวัดสระบุรีมากกว่ากัน และสภาพแวดล้อมภายนอกจะมีอิทธิพลในทางส่งเสริมหรือในทางขัดขวางการท่องเที่ยวจังหวัดสระบุรีมากกว่ากัน จะพบว่าทั้ง 2 กลุ่มมีความเห็นไปในทิศทางเดียวกัน กล่าวคือ ในทั้ง 2 กลุ่มนั้นคะแนนสภาพแวดล้อมภายในด้าน

บวกมากกว่าด้านลบ และในทั้ง 2 กลุ่มนั้นคะแนนสภาพแวดล้อมภายนอกด้านบวกน้อยกว่าด้านลบ ดังนั้น ผู้เข้าร่วมประชุมเชิงปฏิบัติการทั้ง 2 กลุ่มจึงได้นำผลการวิเคราะห์และให้น้ำหนักคะแนนนี้ไปวิเคราะห์ตามแนวทางการวิเคราะห์ TOWS Matrix เพื่อกำหนดเป็นกลยุทธ์ โดยมีความเห็นตรงกันว่าควรจะมุ่งเน้นที่กลยุทธ์การหลีกเลี่ยงและลดการพึ่งพาสิ่งที่เป็นอุปสรรค (T) และหาทางใช้ประโยชน์จากจุดแข็ง (S) ที่จังหวัดมีให้มาก

3. ผลจากการพิจารณากำหนดแผนยุทธศาสตร์การท่องเที่ยวจังหวัดสระบุรี ในการกำหนดแผนยุทธศาสตร์การท่องเที่ยวจังหวัดสระบุรี ภายใต้การมีส่วนร่วมขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นนั้น ผู้เข้าร่วมประชุมทั้ง 2 กลุ่มและวิทยากรมีความเห็นตรงกันว่าควรคำนึงถึงความสอดคล้องระหว่างแผนยุทธศาสตร์การท่องเที่ยวกับแผนในภาพรวมของจังหวัดสระบุรี จึงได้นำแผนยุทธศาสตร์การพัฒนาจังหวัดสระบุรี พ.ศ. 2557 – 2560 มาเป็นจุดเริ่มต้นในการกำหนดแผนยุทธศาสตร์การท่องเที่ยวนี้ และเมื่อพิจารณาแล้วเห็นว่าประเด็นยุทธศาสตร์ที่ 2 ของแผนยุทธศาสตร์การพัฒนาจังหวัดสระบุรีได้กำหนดไว้ว่าจะต้องพัฒนาการท่องเที่ยวแบบบูรณาการ ผู้เข้าร่วมประชุมทั้ง 2 กลุ่ม และวิทยากรจึงมีความเห็นร่วมกันว่าควรจะนำประเด็นยุทธศาสตร์นี้มากำหนดเป็นหลักของแผนพัฒนาการท่องเที่ยวของจังหวัดสระบุรี โดยนำกลยุทธ์หลักของประเด็นยุทธศาสตร์ดังกล่าวมากำหนดเป็นประเด็นยุทธศาสตร์ของแผนพัฒนาการท่องเที่ยวจังหวัดสระบุรี 4 ประเด็นยุทธศาสตร์ด้วยกัน ได้แก่ ประเด็นที่หนึ่ง การปรับปรุงระบบโครงสร้างพื้นฐานการท่องเที่ยว ส่งเสริมการมีส่วนร่วมของภาคีเครือข่ายในการบริหารจัดการทรัพยากรการท่องเที่ยว ประเด็นที่สอง การพัฒนาแหล่งท่องเที่ยวและมาตรฐานความปลอดภัยด้านการท่องเที่ยว ประเด็นที่สาม การเสริมสร้างมูลค่าเพิ่มแก่แหล่งท่องเที่ยว ผลิตภัณฑ์และบริการท่องเที่ยว และประเด็นที่สี่ การส่งเสริมวัฒนธรรม/ ประเพณีท้องถิ่น/ ชุมชน ส่งเสริมวัฒนธรรมรูปแบบสื่อประชาสัมพันธ์การท่องเที่ยว และเมื่อกำหนดประเด็นยุทธศาสตร์ทั้ง 4 ไว้แล้ว ผู้เข้าร่วมประชุมได้ถูกแบ่งกลุ่มออกเป็น 4 กลุ่มตามประเด็นยุทธศาสตร์ เพื่อกำหนดเป้าประสงค์ กลยุทธ์ และตัวชี้วัดของแต่ละประเด็นยุทธศาสตร์ จากนั้นแต่ละกลุ่มนำเสนอความคิดของกลุ่มเพื่อรับฟังความคิดเห็นเพิ่มเติมจากกลุ่มอื่นๆ เพื่อให้ผู้เข้าร่วมประชุมทุกคนได้มีส่วนร่วมในการกำหนดประเด็นยุทธศาสตร์ทั้ง 4 ประเด็น ซึ่งผลจากการนำเสนอของแต่ละกลุ่ม พร้อมทั้งการเสนอโดยกลุ่มอื่นๆ มีดังนี้

3.1 ผลจากการกำหนดประเด็นยุทธศาสตร์โดยผู้เข้าร่วมประชุมกลุ่มที่ 1: ผู้เข้าร่วมประชุมกลุ่มที่ 1 กำหนดเป้าประสงค์ กลยุทธ์ และตัวชี้วัดของแต่ละประเด็นยุทธศาสตร์ไว้ ดังนี้

3.1.1 ประเด็นยุทธศาสตร์ที่ 1 กำหนดเป้าประสงค์ไว้ว่า โครงสร้างพื้นฐานได้มาตรฐานปลอดภัย มีเครือข่ายภาคี และมีคุณภาพสำหรับการบริหารจัดการทรัพยากรการท่องเที่ยวอย่างยั่งยืน โดยกำหนดกลยุทธ์ไว้ 2 ด้าน ได้แก่ ปรับปรุงโครงสร้างพื้นฐานเชื่อมโยงการท่องเที่ยว และส่งเสรมการมีส่วนร่วมของภาคีเครือข่ายในการบริหารจัดการทรัพยากรการท่องเที่ยว และกำหนดตัวชี้วัดไว้ 2 ประการ ได้แก่ เส้นทางคมนาคมการท่องเที่ยวสะดวกและปลอดภัย ร้อยละ 70 และมีภาคีเครือข่ายครอบคลุมทุกพื้นที่แหล่งท่องเที่ยว

3.1.2 ประเด็นยุทธศาสตร์ที่ 2 กำหนดเป้าประสงค์ไว้ว่า แหล่งท่องเที่ยวสวยงามมีความปลอดภัย กำหนดกลยุทธ์ไว้ 4 ด้าน ได้แก่ ปรับปรุงภูมิทัศน์แหล่งท่องเที่ยว จัดตั้งศูนย์ช่วยเหลือนักท่องเที่ยว อบรมให้ความรู้อาสาสมัครช่วยเหลือนักท่องเที่ยว และอบรมมัคคุเทศก์ท้องถิ่น และกำหนดตัวชี้วัดไว้ 2 ประการ ได้แก่ จำนวนนักท่องเที่ยวมากขึ้นจากการบรรยายให้ความรู้ของมัคคุเทศก์ และความปลอดภัยในแหล่งท่องเที่ยวมีมากขึ้น

3.1.3 ประเด็นยุทธศาสตร์ที่ 3 กำหนดเป้าประสงค์ไว้ว่า ประชาชนมีรายได้เพิ่มขึ้น ในการพัฒนาการท่องเที่ยวและผลิตภัณฑ์ชุมชน กำหนดกลยุทธ์ไว้ 3 ด้าน ได้แก่ ประชาชนมีส่วนร่วมในการร่วมรับผิดชอบในการบริหารแหล่งท่องเที่ยว เพิ่มมูลค่าด้านสินค้าและแหล่งท่องเที่ยวโดยการนำเอาภูมิปัญญาและ

ท้องถิ่นเข้ามาเพิ่มมูลค่าสินค้าของชุมชนและแหล่งท่องเที่ยว และมีการเพิ่มมูลค่าทางเศรษฐกิจด้วยทุนผลิตภัณฑ์ท้องถิ่นและบริการด้านการท่องเที่ยวโดยเป็น information technology มาเป็นตัวกระตุ้น และกำหนดตัวชี้วัดไว้ 6 ประการ ได้แก่ ประชาชนและชุมชนมีรายได้เพิ่มขึ้นจากแหล่งท่องเที่ยวร้อยละ 5 ต่อปี มีการเกิดจิตอาสาในการเข้ามามีส่วนร่วมในการสร้างผลิตภัณฑ์ชุมชนร้อยละ 5 ต่อปี ร้อยละของผลิตภัณฑ์ชุมชนที่จัดจำหน่ายเพิ่มขึ้นร้อยละ 5 ต่อปี ร้อยละของประเภทผลิตภัณฑ์ชุมชนเพิ่มขึ้นร้อยละ 2 ต่อปี การเพิ่มขึ้นของสินค้าที่ส่งตรงต่อผู้บริโภคร้อยละ 5 ต่อปี และความพึงพอใจของนักท่องเที่ยวเพิ่มมากขึ้นที่ได้รับการบริการเพิ่มขึ้นร้อยละ 5 ต่อปี

3.1.4 ประเด็นยุทธศาสตร์ที่ 4 กำหนดเป้าประสงค์ไว้ว่า ทำให้วัฒนธรรมประเพณีท้องถิ่นของจังหวัดสระบุรีเป็นที่รู้จักอย่างแพร่หลาย และวัฒนธรรมประเพณีท้องถิ่นจังหวัดสระบุรีได้รับการอนุรักษ์ให้คงอยู่สืบไป กำหนดกลยุทธ์ไว้ 2 ด้าน ได้แก่ ส่งเสริมการจัดงานประเพณีวัฒนธรรมท้องถิ่น/ ฟื้นฟูประเพณีวัฒนธรรมท้องถิ่น รวมถึงศิลปวัฒนธรรมท้องถิ่น และส่งเสริม/ ฟื้นฟูภูมิปัญญาท้องถิ่น และกำหนดตัวชี้วัดไว้ 2 ประการ ได้แก่ จำนวนนักท่องเที่ยวเพิ่มมากขึ้น และรายได้จากการท่องเที่ยวเพิ่มขึ้น

3.2 ผลจากการกำหนดประเด็นยุทธศาสตร์โดยผู้เข้าร่วมประชุมกลุ่มที่ 2: ผู้เข้าร่วมประชุมกลุ่มที่ 2 กำหนดเป้าประสงค์ กลยุทธ์ และตัวชี้วัดของแต่ละประเด็นยุทธศาสตร์ไว้ ดังนี้

3.2.1 ประเด็นยุทธศาสตร์ที่ 1 กำหนดเป้าประสงค์ไว้ว่า โครงสร้างพื้นฐานสะดวกปลอดภัยและได้มาตรฐาน และยกระดับการมีส่วนร่วมของชุมชนและประสานความร่วมมือภาคีเครือข่ายที่เกี่ยวข้องกับการท่องเที่ยวเข้ามามีส่วนร่วมในการบริหารจัดการท่องเที่ยว กำหนดกลยุทธ์ไว้ 3 ประการ ได้แก่ ให้ชุมชนมีส่วนร่วมในการบริหารจัดการการท่องเที่ยว ประสานความร่วมมือกับภาคีเครือข่ายที่เกี่ยวข้องกับการท่องเที่ยว และมีโครงการพัฒนาโครงสร้างพื้นฐานอย่างน้อย 20 โครงการต่อปี และกำหนดตัวชี้วัดไว้ 2 ประการ ได้แก่ จำนวนโครงสร้างพื้นฐานที่เกี่ยวกับการท่องเที่ยว และจำนวนชุมชนและภาคีเครือข่ายเกี่ยวกับการท่องเที่ยวเข้ามามีส่วนร่วมเพิ่มขึ้นทุกปี

3.2.2 ประเด็นยุทธศาสตร์ที่ 2 กำหนดเป้าประสงค์ไว้ว่า แหล่งท่องเที่ยวในจังหวัดสระบุรี มีระบบความปลอดภัยเป็นไปตามมาตรฐานสากล กำหนกลยุทธ์ไว้ 3 ด้าน ได้แก่ ส่งเสริมและพัฒนาแหล่งท่องเที่ยว โดยการมีส่วนร่วมของภาคีเครือข่าย นักท่องเที่ยวได้รับความปลอดภัยในชีวิตและทรัพย์สิน และยกระดับการบริการให้ได้มาตรฐานเดียวกันทั้งจังหวัด กำหนดตัวชี้วัดไว้ 3 ประการ ได้แก่ เกิดการมีส่วนร่วมของภาคีเครือข่ายไม่น้อยกว่าร้อยละ 70 นักท่องเที่ยวมีความปลอดภัยในชีวิตและทรัพย์สินเพิ่มขึ้นร้อยละ 10 และการบริการของสถานบริการที่เกี่ยวข้องกับการท่องเที่ยวผ่านเกณฑ์มาตรฐานคิดเป็นร้อยละ 80

3.2.3 ประเด็นยุทธศาสตร์ที่ 3 กำหนดเป้าประสงค์ไว้ว่า มีรายได้เพิ่มขึ้นจากการพัฒนาแหล่งท่องเที่ยว คุณภาพผลิตภัณฑ์ชุมชนและบริการด้านการท่องเที่ยว กำหนดกลยุทธ์ไว้ 4 ด้าน ได้แก่ ปรับปรุงคุณภาพผลิตภัณฑ์ชุมชนให้ดีขึ้น ได้รับมาตรฐาน สร้างกลุ่มเครือข่ายผลิตภัณฑ์ชุมชนเพื่อให้การผลิตสินค้าเป็นไปในทิศทางเดียวกัน พัฒนาบรรจุภัณฑ์ให้สวยงามน่าดึงดูด และจัดตั้งกลุ่มมัคคุเทศก์ท้องถิ่นเพื่อให้ความรู้ทักษะด้านการบริการแก่นักท่องเที่ยว และกำหนดตัวชี้วัดไว้ 3 ประการ ได้แก่ ผลิตภัณฑ์ที่ได้รับความสนใจเพิ่มมากขึ้นร้อยละ 70 มีนักท่องเที่ยวเพิ่มมากขึ้น ร้อยละ 80 และประชาชนมีรายได้เพิ่มมากขึ้น ร้อยละ 80

3.2.4 ประเด็นยุทธศาสตร์ที่ 4 กำหนดเป้าประสงค์ไว้ว่า วัฒนธรรมประเพณีของจังหวัดสระบุรีได้รับการอนุรักษ์และเป็นที่รู้จักอย่างแพร่หลาย กำหนดกลยุทธ์ไว้ 2 ด้าน ได้แก่ ส่งเสริมการจัดงานประเพณีท้องถิ่น/ ฟื้นฟูประเพณีท้องถิ่นรวมถึงศิลปวัฒนธรรมท้องถิ่น และส่งเสริมและพัฒนารูปแบบการประชาสัมพันธ์ และกำหนดตัวชี้วัดไว้ 2 ประการ ได้แก่ ร้อยละ 80 ขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นในจังหวัดมี

การส่งเสริมวัฒนธรรมประเพณีท้องถิ่น และร้อยละ 80 ขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นในจังหวัดมีรูปแบบและช่องทางการประชาสัมพันธ์ที่หลากหลายเพิ่มขึ้น

สรุปและอภิปรายผลการวิจัย

เมื่อเปรียบเทียบผลจากการประชุมของผู้เข้าร่วมประชุมทั้ง 2 กลุ่มทีละประเด็นยุทธศาสตร์ มีประเด็นเปรียบเทียบที่น่าสนใจ ดังนี้

1. ประเด็นยุทธศาสตร์ที่ 1 กลุ่มที่ 1 ให้ความสำคัญกับความปลอดภัย และความยั่งยืน ส่วนกลุ่มที่ 2 ให้ความสำคัญกับการมีส่วนร่วม ซึ่งสำคัญพอๆ กัน ต่อประเด็นยุทธศาสตร์นี้

2. ประเด็นยุทธศาสตร์ที่ 2 กลุ่มที่ 1 และกลุ่มที่ 2 มีความเห็นเหมือนกัน แต่ต่างกันที่กลยุทธ์ ซึ่งกลุ่มที่ 1 จะเน้นไปที่การมีระบบช่วยเหลือนักท่องเที่ยว ส่วนกลุ่มที่ 2 จะเน้นไปที่การทำให้ระบบต่างๆ ที่รองรับการท่องเที่ยวเป็นมาตรฐานเดียวกันทั่วทั้งจังหวัด ถ้าหากนำแนวคิดของทั้ง 2 กลุ่มมารวมกันก็จะได้เป็นกลยุทธ์สำคัญทั้งในด้านการเพิ่มระบบช่วยเหลือนักท่องเที่ยว และในด้านการปรับปรุงมาตรฐานของสิ่งต่างๆ ที่รองรับการท่องเที่ยว (เช่น มาตรฐานความสะอาดของที่พัก มาตรฐานคุณภาพของอาหาร และมาตรฐานของเส้นทางคมนาคม เป็นต้น) ให้เป็นมาตรฐานเดียวกันทั่วทั้งจังหวัด

3. ประเด็นยุทธศาสตร์ที่ 3 กลุ่มที่ 1 และกลุ่มที่ 2 กำหนดเป้าประสงค์ไว้คล้ายคลึงกัน แต่ต่างกันที่กลยุทธ์ซึ่งกลุ่มที่ 1 เสนอให้เพิ่มมูลค่าสินค้าด้วยการนำเอาภูมิปัญญาท้องถิ่นเข้ามาเสริม ควบคู่ไปกับการปรับใช้เทคโนโลยีสารสนเทศเพื่อส่งเสริมในเรื่องนี้ ส่วนกลุ่มที่ 2เน้นที่การปรับปรุงคุณภาพของผลิตภัณฑ์และบรรจุภัณฑ์ และการสร้างเครือข่ายผลิตภัณฑ์ชุมชน ซึ่งจะเป็นเรื่องที่ดีหากส่งเพิ่มมูลค่าผลิตภัณฑ์โดยใช้ข้อเสนอของทั้ง 2 กลุ่มผสมผสานกันไป

4. ประเด็นยุทธศาสตร์ที่ 4 กลุ่มที่ 1 และกลุ่มที่ 2 ได้กำหนดเป้าประสงค์และกลยุทธ์ที่ใกล้เคียงกันมาก กล่าวคือ มีเป้าประสงค์ในการทำให้วัฒนธรรมประเพณีของจังหวัดสระบุรีได้รับการอนุรักษ์และได้รับการเผยแพร่ ส่วนกลยุทธ์ก็กำหนดไว้ใกล้เคียงกันอีกเช่นกัน กล่าวคือ มุ่งส่งเสริมการจัดงานวัฒนธรรมประเพณี แต่กลุ่มที่ 1 และกลุ่มที่ 2 กำหนดตัวชี้วัดในการวัดความสำเร็จของประเด็นยุทธศาสตร์ที่ 4 นี้แตกต่างกัน โดยกลุ่มที่ 1 มองว่าควรจะวัดความสำเร็จของประเด็นยุทธศาสตร์นี้จากจำนวนนักท่องเที่ยวและรายได้จากการท่องเที่ยวที่เพิ่มขึ้น ส่วนกลุ่มที่ 2 มองว่าควรจะวัดความสำเร็จที่ร้อยละขององค์ปกครองส่วนท้องถิ่นที่ส่งเสริมศิลปวัฒนธรรมในท้องถิ่นของตนเอง กับร้อยละขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นที่ได้เพิ่มช่องทางการประชาสัมพันธ์เกี่ยวกับการท่องเที่ยว ดังนั้น ถ้าหากได้นำตัวชี้วัดทั้ง 2 มารวมเข้าด้วยกันก็จะเป็นตัวชี้วัดที่ดีในการส่งเสริมวัฒนธรรมท้องถิ่นและพัฒนารูปแบบการประชาสัมพันธ์ของท้องถิ่น เพราะมีทั้งตัวชี้วัดในระยะสั้น (คือการส่งเสริมวัฒนธรรมประเพณี และเพิ่มช่องทางการประชาสัมพันธ์) และตัวชี้วัดในระยะกลาง (คือการเพิ่มขึ้นของจำนวนนักท่องเที่ยวและรายได้ที่มาจากการท่องเที่ยว)

ข้อเสนอแนะ

1. จากการสังเกตมุมมองของผู้เข้าร่วมการประชุมเชิงปฏิบัติการทั้ง 2 กลุ่ม ซึ่งเป็นบุคลากรขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นในจังหวัดสระบุรีเช่นเดียวกัน แต่ว่ามาจากระดับที่แตกต่างกัน และมาจากพื้นที่ที่มีความแตกต่างกันมาร่วมกันเสนอความคิดเห็นทั้งในการวิเคราะห์สภาพแวดล้อม และการกำหนดยุทธศาสตร์ในการส่งเสริมการท่องเที่ยวทำให้ได้แนวคิดที่รอบด้านในการส่งเสริมการท่องเที่ยว ดังจะเห็นได้จากการอภิปราย

ผลที่นำเสนอก่อนหน้านี้ ว่าความคิดเห็นจากการประชุมทั้ง 2 รุ่น ส่งเสริมซึ่งกันและกัน และทำให้ร่างแผนมีความสมบูรณ์มากยิ่งขึ้นหากนำผลจากทั้ง 2 เวทีมารวมกัน และในการกำหนด

2. ผลจากการวิเคราะห์สภาพแวดล้อมของการท่องเที่ยว และความคิดเห็นเกี่ยวกับประเด็นยุทธศาสตร์ เป้าประสงค์ และตัวชี้วัดที่ผู้เข้าร่วมประชุมทั้ง 2 กลุ่มได้เสนอไว้ เป็นข้อมูลที่เกิดจากการแลกเปลี่ยนความคิดเห็นของผู้ที่สัมผัสกับการทำงานในระดับท้องถิ่นที่มีความแตกต่างกัน ทำให้มีมุมมองที่หลากหลาย ผลจากการประชุมครั้งนี้จึงเป็นสิ่งที่มีคุณค่าอย่างยิ่งต่อการกำหนดแผนส่งเสริมการท่องเที่ยวของจังหวัดสระบุรี และควรจะนำไปเป็นพื้นฐานของการกำหนดแผนส่งเสริมการท่องเที่ยว และควรตรวจสอบความเชื่อมโยงกับแผนพัฒนาจังหวัดสระบุรีต่อไป

กิตติกรรมประกาศ

ขอขอบคุณสำนักงานส่งเสริมการปกครองท้องถิ่นจังหวัดสระบุรี และมหาวิทยาลัยราชภัฏวไลยอลงกรณ์ ในพระบรมราชูปถัมภ์ ที่ให้ความสำคัญกับการส่งเสริมการท่องเที่ยวโดยอาศัยความร่วมมือจากองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นทั่วทั้งจังหวัดสระบุรี โดยดำเนินโครงการอบรมเชิงปฏิบัติการ “แผนพัฒนาการท่องเที่ยวขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นในระดับพื้นที่” ในวันที่ 30 – 31 มีนาคม และ 3 – 4 เมษายน 2560 ณ บ้านไร่สมเกียรติโฮมสเตย์

เอกสารอ้างอิง

บุญเลิศ จิตตั้งวัฒนา. (2548). อุตสาหกรรมการท่องเที่ยวธุรกิจที่ไม่มีวันตายของประเทศไทย. กรุงเทพฯ: ซี.พี.บุ๊ค สแตนดาร์ด.

พสุ เตชะรินทร์. (2551). ชุดเครื่องมือการพัฒนาองค์การ (Organization Improvement Toolkits) ตามแนวทางการพัฒนาคุณภาพการบริหารจัดการภาครัฐ หมวด 2 การวางแผนเชิงยุทธศาสตร์. กรุงเทพฯ: บริษัท วิชั่น พริ้นท์ แอนด์ มีเดีย จำกัด.

ศรัญยา วรากุลวิทย์. (2546). ปฐมนิเทศอุตสาหกรรมการท่องเที่ยว = Orientation to tourism industry. กรุงเทพฯ: สามลดา/สถาบันเทคโนโลยีราชมงคล วิทยาเขตพระนครศรีอยุธยา วาสุกรี.

สายสุนีย์ สิงหทัศน์. (2545). “หน่วยที่ 13 การจัดการความปลอดภัยในแหล่งท่องเที่ยว” ใน การจัดการธุรกิจในแหล่งท่องเที่ยว หน่วยที่ 9-15. (Tourist destination management). หน้า 307-364. นนทบุรี: สาขาวิชาวิทยาการจัดการ มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช.

สำนักงานจังหวัดสระบุรี.(2558). “แผนพัฒนาจังหวัดสระบุรี (พ.ศ.๒๕๕๗-๒๕๗๐) ฉบับทบทวนใหม่ (พ.ศ.๒๕๖๐)” [ออนไลน์], สืบค้นได้จาก: http://www.saraburi.go.th/nmwit/safe/files/00_รวมเล่นแผนพัฒนา57-60.pdf. [2 เม.ย. 2560].